

کد مدرک: CO-F۰۴-۰۲ صفحه ۱ از ۶	صور تجلسه کمیسیون گردشگری و صنایع دستی ☐ عادی ☒ فوق العاده ☐ مشترک	
	رییس جلسه: سرکار خانم مژگان ثابت تیموری دبیر جلسه: آقای امید خدادادی محل جلسه: ساختمان شماره ۱ اتاق شماره جلسه: شانزدهم تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۰۸/۲۱ ساعت شروع: ۱۱:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۴:۳۰	

دستور کار جلسه:

✓ ارائه مطالعات امکان سنجی ایجاد اقامتگاه های جدید در شهر مشهد

❖ اهم موارد مطرح شده:

در شانزدهمین جلسه کمیسیون گردشگری و صنایع دستی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی، مطالعات صورت گرفته در خصوص امکان سنجی ایجاد اقامتگاه های جدید در شهر مشهد، طرح و ارائه گردید.

«مژگان ثابت تیموری»، رئیس کمیسیون گردشگری و صنایع دستی اتاق بازرگانی مشهد در ابتدای این جلسه، اظهار کرد: پروژه مطالعات امکان سنجی ایجاد اقامتگاه های جدید در شهر مشهد بر طبق برنامه اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان در دستور کار قرار گرفت. این پروژه حدود یک سال به طول انجامید. وی در ادامه، به تبیین این پروژه مطالعاتی پرداخت و اظهار کرد: بر اساس برنامه های توسعه گردشگری، خراسان رضوی تا سال ۱۴۰۴ نیازمند ۲۸۵ هزار تخت رسمی در بخش اقامت است که از این تعداد ۳۰ هزار تخت به زائرسراهای ارزان قیمت اختصاص دارد. این در حالیست که ضریب اشغال واحدهای اقامتی استان، حدود ۶۰ درصد بوده و آمار رسمی دقیقی از ضریب اشغال واحدهای فاقد مجوز رسمی از اداره کل میراث فرهنگی گردشگری و صنایع دستی وجود ندارد. هدف کلی از این پژوهش را نیازسنجی ایجاد اقامتگاه برای اسکان زائرین و امکان سنجی توسعه یا ساماندهی اقامتگاه های شهر مشهد به منظور تحقق اهداف کلان طرح های فرادستی دانست و تاکید کرد: بر اساس آمار اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان، تاکنون بیش از ۴۵۰۰ واحد اقامتی غیررسمی در شهر مشهد شناسایی شده است. سالانه ۶۰۰ واحد از این نوع، متقاضی دریافت پروانه معتبر برای فعالیت در این نوع کسب و کار هستند. بر اساس آمار ارائه شده از سوی مرجع نظارتی، تعداد ۹۳۳ واحد ساماندهی شده دارای مجوز رسمی با تعداد ۶۸۲ واحد و دارای ۱۳ هزار و ۲۲۰ اتاق و ۳۰ هزار و ۲۵۲ تخت در استان وجود دارد. وی با اشاره به فرآیند تدوین پرسشنامه و پرسشگری این پژوهش، اظهار کرد: تعداد ۴۰۰ پرسشنامه بین گردشگران، ۲۰۰ پرسشنامه بین مدیران و ۲۰۰ پرسشنامه بین بهره برداران انواع اقامتگاه ها توزیع و سپس تجزیه و تحلیل، تأیید روایی و پایایی آن ها در نرم افزار SPSS انجام شد. وی با تاکید بر تعریف صحیح اقامتگاه، به تبیین مطالعه تطبیقی اقامتگاه های شهرهای مذهبی جهان پرداخت و افزود: شهر مکه سالانه میلیون ها زائر دارد. این شهر دارای ۸۵۴ هتل است. شهر مدینه نیز ۳۸۶ هتل دارد. با مقایسه شهر مشهد با دیگر شهرهای مذهبی جهان درمی یابیم که شهرهای مذهبی جهان همانند مشهد دارای این حجم از اقامتگاه نیستند. در شهر مشهد حدود ۲۶۵ هتل، ۳۰۲ هتل آپارتمان، ۳۹۷ مهمان پذیر، ۱۰۰۰ خانه مسافر، ۱۵۱ اقامتگاه بوم گردی، ۶ اقامتگاه سنتی، یک متل، ۴ زائرسرا و ۲ محیط گردشگری و روستایی و عشایری، وجود دارد. همچنین، تعدادی از اقامتگاه ها در حال دریافت مجوز از اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان هستند. این آمارها براساس مجوزهای رسمی و تنها برای شهر مشهد است. منطقه ثامن و هشت شهرداری مشهد از منظر کیفیت، از اقامتگاه های خوب برخوردار است (تعداد و کیفیت) و اسکان موقت نیز در مبادی ورودی شهر مشهد

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه ۲ از ۶	صور تجلسه کمیسیون گردشگری و صنایع دستی ☐ عادی ☒ فوق العاده ☐ مشترک	
	رییس جلسه: سرکار خانم مژگان ثابت تیموری دبیر جلسه: آقای امید خدادادی محل جلسه: ساختمان شماره ۱ اتاق شماره جلسه: شانزدهم تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۰۸/۲۱ ساعت شروع: ۱۱:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۴:۳۰	

قرار دارد. وی تشریح کرد: تنها ۴.۷ درصد بهره‌برداران معتقد هستند که سرمایه‌گذاری برای اقامتگاه جدید در شهر مشهد دارای توجیه اقتصادی بوده و ۲۵.۶ درصد آنان این کار را نامناسب می‌دانند. بیش از نیمی از بهره‌برداران جامعه آماری توجیه اقتصادی سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری از اقامتگاه جدید در شهر مشهد را کم تا متوسط و متوسط گزارش نموده و تنها ۲.۳ درصد از آن‌ها باور داشتند که بهره‌برداری از واحدهای اقامتی شهر مشهد توجیه بسیار خوبی دارد. ۴۰ درصد مالکان در این نظرسنجی با صدور مجوز برای اقامتگاه خصوصی و دولتی، مخالف و ۳۰ درصد موافق بودند. از منظر گردشگران این پژوهش، محل اقامت مطلوب در مشهد به ترتیب مهمان‌پذیرها، هتل آپارتمان و خانه مسافر بوده که علت انتخاب آنان امنیت، سلامت محیط و صرفه اقتصادی بود. پس از آن، نزدیکی به حرم و پاکیزگی دیگر اولویت مسافران بود. نکته اینکه، حدود ۵۰ درصد از بودجه سفر مسافران به هزینه اقامت آنان اختصاص دارد. حدود ۸۰ درصد از مسافران این پژوهش، تمایل به سکونت در اطراف حرم مطهر رضوی داشته و اغلب آنان برای سفر آینده نیز تمایل به حضور در همان اقامتگاه را داشتند. نحوه آشنایی آنان با واحدهای اقامتی نیز به ترتیب از طریق راهنماهای محلی، آژانس‌های مسافرتی، اینترنت و تاکسی‌های سطح شهر بوده است. زورکش‌ها نقش پررنگی در اسکان مسافران دارند و علت عدم تمایل گردشگران اقامت در هتل‌ها، هزینه بالای آنان است. وی افزود: هرچند بر اساس نظر کارشناسان، ایجاد اقامتگاه‌های ۴ و ۵ ستاره برای شهر مشهد مورد تأکید است؛ اما بر اساس تجمیع نظرات گردشگران (طرف تقاضای بازار) و نیز، نظرات مالکین، بهره‌برداران و مدیران اقامتگاه‌های مختلف شهر مشهد، نیاز به ایجاد اقامتگاه‌های جدید به ویژه اقامتگاه‌های هتلی ۴ و ۵ ستاره مورد نظر نبوده و لذا بایستی در برنامه‌ریزی برای صدور مجوز برای اینگونه هتل‌ها، تجدید نظر شده و مانع ورشکستگی و سرخوردگی سرمایه‌گذاران و همچنین فعالان حاضر در این بخش شد. وی تأکید کرد: با توجه به ضریب اشغال میانگین سال‌های گذشته و روند تغییرات اقتصادی، نبود زیرساخت‌های حمل و نقل و جایگزینی مقاصد جدید، تعداد تخت مورد نیاز در شهر مشهد و خراسان رضوی بیشتر به سمت اقامتگاه‌های ارزان قیمت هدایت خواهد شد. با توجه به اینکه ۱۷ هزار و ۲۱۲ تخت بر تعداد تخت‌های فعال اضافه شده و تعداد تخت به ۱۵۰ هزار و ۲۱۷ تخت افزایش خواهد یافت؛ در صورت جلب سلیقه گردشگران و بر اساس اهداف سند ۱۴۰۴ استان و تحقق ورودی ۴۰ میلیون گردشگر نیاز به تعداد ۱۱۰ هزار شب تخت برای این تعداد گردشگر است که باز هم در شهر مشهد مازاد بر این تعداد وجود دارد. در واقع، بر اساس ضریب اشغال متوسط طی دهه گذشته و نتایج این پژوهش، نیازی به ایجاد اقامتگاه در شهر مشهد نبوده و تنها با تغییر درجه اقامتگاه‌ها و به تبع آن، تغییر تعرفه اقامت، می‌توان اهداف سند را محقق کرد.

«محمدحسین روشنگر»، عضو هیات رئیسه اتاق بازرگانی مشهد عنوان کرد: پرونده ساخت زائرسراهای ارزان قیمت با اجرای طرح ثامن و با هدف اقامت مسافران کم‌درآمد در اطراف حرم مطهر گشوده شد. در واقع، این زائرسراها برای اقامت برخی اقشار در نظر گرفته شد و این امر، نافی لزوم ساخت هتل‌های پنج ستاره و لوکس نیست. ممکن است بازگشت سرمایه ساخت این هتل‌ها به زمان زیادی نیاز داشته باشد؛ اما سرمایه‌گذار داخلی و خارجی متعددی تمایل به این موضوع دارند. هتل‌سازی، ارزش افزوده برای سرمایه‌گذار خواهد داشت و ساخت هتل‌های پنج ستاره و مدرن یک نیاز است و ضرورت دارد که این موضوع به صورت تخصصی‌تر بررسی گردد. وی با اشاره به تاثیر چشمگیر بخش

کد مدرک: CO-F۰۴-۰۲ صفحه ۳ از ۶	صور تجلسه کمیسیون گردشگری و صنایع دستی ☐ عادی ☒ فوق العاده ☐ مشترک	
	رییس جلسه: سرکار خانم مژگان ثابت تیموری دبیر جلسه: آقای امید خدادادی محل جلسه: ساختمان شماره ۱ اتاق شماره جلسه: شانزدهم تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۰۸/۲۱ ساعت شروع: ۱۱:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۴:۳۰	

خدمات در اقتصاد استان تصریح کرد: با وجود اثر پررنگ این بخش در اقتصاد، به چالش‌های حوزه خدمات کمتر پرداخته شده است و از دلایل اصلی عدم بررسی چالش‌های حوزه خدمات در کمیته‌های تخصصی، عدم مطالبه‌گری تشکل‌های حوزه خدمات است. با مطالبه‌گری تشکل‌های حوزه گردشگری و پایداری آنان برای پیگیری در این زمینه، برخی از چالش‌ها در این زمینه مرتفع خواهد شد. در بحث افزایش ضریب اشتغال و بهبود شرایط واحدهای اقامتی نیز، ضروری است بیش از گذشته به مبحث تبلیغات توجه نمود.

«ناصر غفران»، نایب رئیس کمیسیون گردشگری و صنایع دستی اتاق خراسان رضوی نیز اذعان کرد: پیگیری‌های متعددی در حوزه اقامتگاه‌های رسمی دولتی و ارگان‌ها، صورت گرفته است. این پیگیری‌ها در جهت جلوگیری از ساخت بی‌رویه این اماکن در استان بوده است. این موضوع در اتاق بازرگانی ایران نیز پیگیری شده است.

«غلامرضا ارباب خالص»، سفیر پیشین ایران در ترکمنستان نیز خاطرنشان کرد: هدف‌گذاری برای ایجاد اقامتگاه‌های مناسب برای گردشگر و مسافر خارجی اهمیت زیادی دارد. همچنین ضرورت دارد پژوهشی در خصوص تثبیت اقامتگاه‌های موجود صورت گیرد تا چالش‌ها و مشکلات اقامتگاه‌های موجود احصا و با شدت بیشتری پیگیری گردد. پیشنهاد می‌شود هزینه خدمات مسافر و گردشگران خارجی، به صورت ارزی دریافت شود؛ چراکه این امر سبب درآمدزایی بیشتر هتل‌ها و فعالیتهای حوزه گردشگری خواهد شد.

«محمد علی توسلی»، مدیرکل هماهنگی امور رفاهی و زائرین استانداری خراسان رضوی نیز تصریح کرد: پیشنهاد می‌شود کمیته مشترکی میان نهادهای متولی حوزه گردشگری تشکیل و نقاط قوت و ضعف مطالعات امکان‌سنجی ایجاد اقامتگاه‌های جدید در شهر مشهد بررسی گردد. در حوزه توسعه زیرساخت‌های گردشگری، فعالیتهای خوبی صورت گرفته؛ با این حال، بخشی از این زیرساخت‌ها نیازمند بهبود است. وی با تاکید بر استفاده فعالان حوزه گردشگری از ظرفیت فضای مجازی و تبلیغات محیطی برای جذب گردشگر به مشهد و استان، بیان کرد: متأسفانه به دلیل عدم اطلاع‌رسانی، تبلیغات در فضای مجازی و محیطی، پیک مسافر در شهر مشهد تنها دو ماه است. ضرورت دارد از ظرفیت مسافرهای داخلی و خارجی در شهر با ارائه طرح‌های خوب، استفاده کرد.

«احمد دیناری»، معاون سرمایه‌گذاری و تامین منابع اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خراسان رضوی نیز با تاکید بر اینکه مجوز ایجاد اقامتگاه‌های جدید در مشهد صادر شده است، بیان کرد: برخی از مجوزها، با هدف ارتقای درجه هتل انجام شده تا بازسازی صورت گیرد. وی اذعان کرد: قیمت زمین در اطراف حرم مطهر بسیار زیاد است و امکان ساخت زائرسرای ارزان قیمت در آن منطقه نیست. نکته اینکه سرمایه‌گذاری در حوزه گردشگری هوشمند شده و به سمت درست هدایت می‌شود و امکان جلوگیری از ایجاد مجوز برای اقامتگاه جدید وجود ندارد. دیناری با اشاره به اینکه از سال ۱۳۸۸ تاکنون ۱۹۷ پروژه ساخت هتل در مشهد کلنگ زنی شده که به دلایل متعدد متوقف شده‌اند، عنوان کرد: اضافه شدن این هتل‌ها به ظرفیتهای اقامتی مشهد، به حدود ۱۰ سال زمان نیاز دارد. در ۷ ماه گذشته، ۶۳ مجوز بهره‌برداری برای واحدهای گردشگری در استان صادر شده که ۲۰ مجوز آن برای مشهد و واحدهای اقامتی بوده است.

کد مدرک: CO-F۰۴-۰۲ صفحه ۴ از ۶	صور تجلسه کمیسیون گردشگری و صنایع دستی ☐ عادی ☒ فوق العاده ☐ مشترک	
	رییس جلسه: سرکار خانم مژگان ثابت تیموری دبیر جلسه: آقای امید خدادادی محل جلسه: ساختمان شماره ۱ اتاق شماره جلسه: شانزدهم تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۰۸/۲۱ ساعت شروع: ۱۱:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۴:۳۰	

«یوسف بیدخوری»، معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری خراسان رضوی با تاکید بر اهمیت توجه به موضوع گردشگر خارجی در پژوهش‌ها اظهار کرد: در شهر مشهد، هتل‌های زیادی که متناسب با ذائقه مسافرهای خارجی باشد، وجود ندارد. ضروری است تعداد افراد بیشتری در پژوهش‌ها به پرسشنامه‌ها پاسخ بدهند. وی در خصوص زائرسرای ارزان قیمت نیز خاطر نشان کرد: در تمام دنیا گردشگری برای اقشار مختلف تعریف شده است. ایجاد زائرسرای ارزان قیمت بنا بر ضرورت و شرایط امکان‌پذیر است؛ اما در حال حاضر امکانات بعضی از واحدهای ارزان قیمت ساخته شده در حد هتل چهار ستاره است؛ در این شرایط، چگونه امکان ارائه این واحدها به صورت ارزان وجود دارد؟ وی با اشاره به اینکه زائرسرای دولتی در مشهد دارای ۱۲۰ هزار تخت هستند، بیان کرد: دولت نباید اجازه ساخت زائرسرا توسط نهادها و سازمان‌های دولتی را بدهد؛ چراکه در این صورت، بودجه کشور صرف ساخت زائرسرا می‌شود؛ در حالی که ظرفیت‌های اقامتی متعددی در مشهد وجود دارد.

«محمد نیکو» رئیس جامعه هتل آپارتمان‌داران مشهد گفت: اگر ارتباطات بین‌المللی ایران، گسترش پیدا کند، مشهد به اقامتگاه‌های بیشتری نیاز دارد. مراکز اقامتی باید براساس ضوابط اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان ساخته شود و نکته اینکه ساخت هتل‌های پنج و چهار ستاره، ارزآوری برای استان خواهد داشت. وی با بیان اینکه باید از ساخت زائرسرای دولتی جلوگیری کرد، افزود: بخش خصوصی امکان ارائه خدمات به مهمان‌های سازمان و نهادهای دولتی با قیمت نازل‌تر از ساخت و نگهداری زائرسرای دولتی را دارد.

«مرجان شاه‌ولایتی»، مدیر جامعه حرفه‌ای هتلداران استان نیز تاکید کرد: در مقایسه مشهد با شهرهای گردشگری و مذهبی دنیا باید برخی ویژگی‌ها مدنظر قرار گیرد. برخی پارامترهای مهم در این طرح پژوهشی، مغفول مانده است. اجرای طرح‌های پژوهشی به صبر نیاز دارد. ضمن اینکه حضور حداکثری هتل آپارتمان‌ها در این پژوهش، تاثیر زیادی در نتیجه پژوهش گذاشته است و از طرفی، ظرفیت واحدهای اقامتی دولتی در این پژوهش مدنظر قرار نگرفته است. باید توجه داشته باشیم که خروجی طرح پژوهشی می‌تواند به راهنمایی سرمایه‌گذاران منجر شود.

«فریدالدین عطار»، عضو کمیسیون گردشگری و صنایع دستی اتاق بازرگانی مشهد نیز تاکید کرد: ایران از منظر زیرساختی دچار چالش‌های متعددی است و ایجاد اقامتگاه جدید به دلیل ضعف در زیرساخت‌ها امکان‌پذیر نیست. اولویت اول و اصلی باید توسعه زیرساخت باشد و با وضعیت کنونی کشور، باید به دنبال حفظ اقامتگاه‌های فعلی باشیم. از ابتدای شیوع کرونا تاکنون، ۱۵ هتل در مشهد تعطیل شدند و باید شرایط برای احیای ظرفیت‌های موجود فراهم شود.

«حسین نمایی»، دیگر عضو کمیسیون گردشگری و صنایع دستی اتاق بازرگانی مشهد نیز با تاکید بر عدم تامین هزینه تبلیغات از سوی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان برای حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی، عنوان کرد: ارزآوری زائران خارجی در مطالعات در نظر گرفته نشده است. با ساخت هتل‌های چهار و پنج ستاره در سطح شهر، مسافر و گردشگر با دیگر مناطق شهری آشنا خواهد شد. متأسفانه به دلیل تنوع آمارها توسط نهادها و سازمان‌ها، امکان پژوهش دقیقی در حوزه گردشگری وجود ندارد. همچنین آمارهای درستی از تعداد مسافران، گردشگران و زائران شهر مشهد ارائه نمی‌شود.

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه ۵ از ۶	صورتجلسه کمیسیون گردشگری و صنایع دستی ☐ عادی ☒ فوق العاده ☐ مشترک	
	رییس جلسه: سرکار خانم مژگان ثابت تیموری دبیر جلسه: آقای امید خدادادی محل جلسه: ساختمان شماره ۱ اتاق شماره جلسه: شانزدهم تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۰۸/۲۱ ساعت شروع: ۱۱:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۴:۳۰	

مصوبات جلسه:

ردیف	دستور کار	شرح مصوبه	اقدامات مرتبط	مهلت اقدام
۱	ارائه مطالعات امکان سنجی ایجاد اقامتگاه های جدید در شهر مشهد	مقرر گردید تشکل های گردشگری نظرات خبرگی خود در خصوص گزارش ارائه شده را مکتوب به کمیسیون اعلام نمایند.	اطلاع رسانی به جوامع و تشکل های گردشگری از طریق ارسال صورتجلسه	۱۴۰۳/۰۸/۳۰
۲	ارائه مطالعات امکان سنجی ایجاد اقامتگاه های جدید در شهر مشهد	با توجه به حضور نمایندگان اداره کل میراث فرهنگی استان در جلسه و توافقات صورت گرفته مقرر گردید طرح ارائه شده به صورت رسمی مورد تایید قرار گیرد و مباحث تکمیلی این طرح در قالب پروژه های جدید بررسی شود.	اطلاع رسانی به اداره کل میراث فرهنگی از طریق ارسال صورتجلسه	۱۴۰۳/۰۸/۳۰
۳	ارائه مطالعات امکان سنجی ایجاد اقامتگاه های جدید در شهر مشهد	مقرر گردید کمیته های تخصصی با حضور اداره کل میراث فرهنگی، استانداری، شهرداری و کمیسیون گردشگری اتاق بازرگانی تشکیل شوند تا اقدامات لازم برای پیشبرد پروژه های این طرح آغاز گردد.	اطلاع رسانی به دستگاه های مربوطه از طریق ارسال صورتجلسه	۱۴۰۳/۰۸/۳۰

❖ لیست حاضرین:

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	سازمان مربوطه
۱	جناب آقای محمد حسین روشنگر	معین کمیسیون	عضو هیات رئیسه اتاق بازرگانی
۲	سرکار خانم مژگان ثابت تیموری	رئیس کمیسیون گردشگری	
۳	جناب آقای ناصر غفران	نائب رئیس	
۴	جناب آقای امید خدادادی ساداتی	دبیر کمیسیون	اتاق بازرگانی
۵	جناب آقای سید احمد پور موسوی	عضو کمیسیون	
۶	جناب آقای سید مسعود منتجبی	عضو کمیسیون	
۷	جناب آقای احمد وزیر نژاد	عضو کمیسیون	
۸	جناب آقای حمیدرضا محمدیان	عضو کمیسیون	
۹	جناب آقای فرهاد عبدالله زاده	عضو کمیسیون	
۱۰	جناب آقای ابراهیم محرابی	عضو کمیسیون	
۱۱	جناب آقای محمد نیکو	عضو کمیسیون	

کد مدرک: CO-F۰۴-۰۲ صفحه ۶ از ۶	صور تجلسه کمیسیون گردشگری و صنایع دستی ☐ عادی ☒ فوق العاده ☐ مشترک	
	رییس جلسه: سرکار خانم مژگان ثابت تیموری دبیر جلسه: آقای امید خدادادی محل جلسه: ساختمان شماره ۱ اتاق شماره جلسه: شانزدهم تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۰۸/۲۱ ساعت شروع: ۱۱:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۴:۳۰	

۱۲	جناب آقای علی ایزدی	عضو کمیسیون
۱۳	جناب آقای داوود حسین زاده اول	عضو کمیسیون
۱۴	جناب آقای مهدی آجیلیان	عضو کمیسیون
۱۵	جناب آقای حسین نمائی	عضو کمیسیون
۱۶	جناب آقای حسین تراییان	عضو کمیسیون
۱۷	سرکار خانم تکتب خوشبین	عضو کمیسیون
۱۸	جناب آقای محمدحسن حسین پور	عضو کمیسیون
۱۹	جناب آقای عبدالله احراری	عضو کمیسیون
۲۰	جناب آقای مصطفی قربانی	عضو کمیسیون
۲۱	سرکار خانم زهره غلامیان	عضو کمیسیون
۲۲	جناب آقای جلال موسوی	عضو کمیسیون
۲۳	جناب آقای صادق کاظمیان	عضو کمیسیون
۲۴	جناب آقای سعید ولی زاده	عضو کمیسیون
۲۵	سرکار خانم مرجان شاه ولایتی	عضو کمیسیون
۲۶	جناب آقای سید محمدرضا وزیرپور	عضو کمیسیون
۲۷	جناب آقای فریدالدین عطار	عضو کمیسیون
۲۸	جناب آقای مهدی حشمتی	عضو کمیسیون
۲۹	جناب آقای غلامعباس ارباب خالص	سفیر پیشین ایران در ترکمنستان
۳۰	جناب آقای یوسف بیدخوری	معاونت گردشگری
۳۱	جناب آقای احمد دیناری	معاونت سرمایه گذاری
۳۲	جناب آقای محمد علی توسلی	مدیر کل
۳۳	سرکار خانم نجمه منوچهری	استاندار
۳۴	جناب آقای سید جلیل بامشکی	معاون گردشگری و زیارت
۳۵	سرکار خانم سارا پارساپور	پژوهشکده گردشگری